

श्री.जयदिप डाकरे सर श्री.प्रविण डाकरे सर

Subscribe

इयत्ता - सहावी (8 जुलै) माझा अभ्यास

Subscribe

शासनाच्या 45 दिवसाच्या ब्रीज कोर्ससोबत माझा अभ्यास PDF

शासनाच्या ब्रीज कोर्ससोबत क्षमता प्राप्त विद्यार्थ्यांसाठी चालू इयत्तेचा अभ्यासक्रम समाविष्ट

दिवस आठवा :

ब्रीज कोर्समोबत चालू इयत्तेचा नियमित अभ्यासक्रम समाविष्ट. (वापरणे सक्ती नाही)

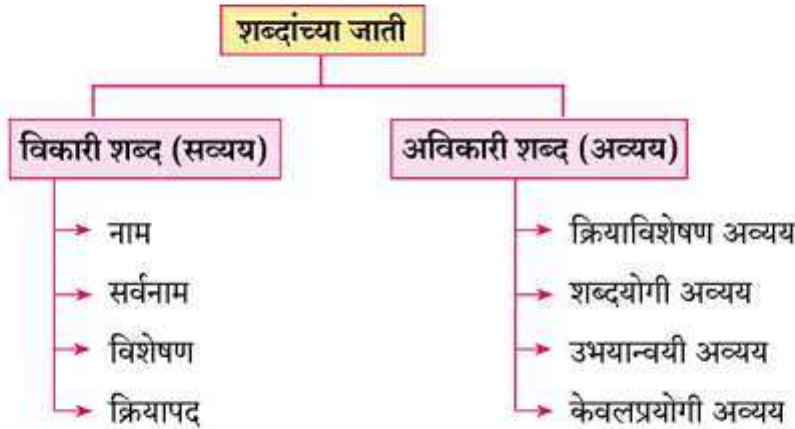
✚ वाचा व समजून घ्या.

सायकल म्हणते, मी आहे ना!

आपण समजून घेऊया.

वाक्य हे शब्दांचे बनलेले असते. शब्दांची कार्ये विविध असतात. त्यांच्या विविध कार्यांवरून त्यांना वेगवेगळे नावे देण्यात आली आहेत. त्यांना शब्दांच्या जाती म्हणतात. वाक्य होण्यासाठी शब्दांच्या रूपात आपण कधी कधी बदल करतो. काही शब्दांच्या रूपात बदल होतो, तर काही शब्द मुळीच बदलत नाहीत. ज्या शब्दांमध्ये बदल होतो ते 'विकारी किंवा सव्यय शब्द', तर ज्या शब्दांमध्ये बदल होत नाही ते 'अविकारी किंवा अव्यय शब्द' होत. खालील तक्त्याचे निरीक्षण करा.

मागील इयत्तेत आपण नाम, सर्वनाम, विशेषण व क्रियापद या विकारी शब्दांची माहिती घेतली आहे. आता आपण त्यांचे प्रकार पाहणार आहोत.

● खालील वाक्य वाचा.

माधव आणि सरिता रस्त्याने खोडकरपणा न करता शाळेतून घरी परतले.

वरील वाक्यांत सहा नामे आली आहेत. ती नामे लिहा.

तुम्ही वर लिहिलेली नामे एकाच प्रकारची नाहीत. त्यांमध्ये व्यक्तींची नावे, वस्तूंची नावे व मनातील भाव दर्शवणारे शब्द आलेले आहेत. अशा विविध प्रकारच्या नामांवरून नामांचे तीन प्रकार पडतात.

● खालील यादी पूर्ण करा.

१. व्यक्तींची नावे :	३. नद्यांची नावे :
२. गावांची नावे :	४. पर्वतांची नावे :

तुम्ही वर लिहिलेली सर्व नावे विशेषनामे आहेत, कारण ही नावे आपण ठरावीक वस्तू किंवा व्यक्तींना दिलेली नावे आहेत. त्यामुळे विशेषनामातून विशिष्ट वस्तू किंवा व्यक्तीचाच आपल्याला बोध होतो. व्यक्ती, गाव, नदी, पर्वत हे सर्व शब्द सामान्यनामे आहेत. कारण या शब्दांवरून ठरावीक वस्तू किंवा व्यक्तीचा बोध होत नाही, तर त्या प्रकारातील किंवा जातीतील सर्व वस्तूंचा, व्यक्तींचा बोध होतो. त्यांच्यात समान गुणधर्म, सारखेपणा जाणवतो.

वाचा व समजून घ्या.

2

कोन

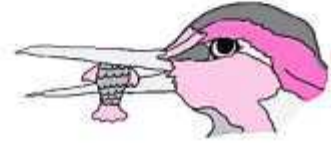
टेस्ट
मोडवा

जरा आठवूया.

कोन

खालील चित्रांत दिसणारे कोन पाहा. त्यांचा प्रकार ओळखून त्या चित्राखाली लिहा.

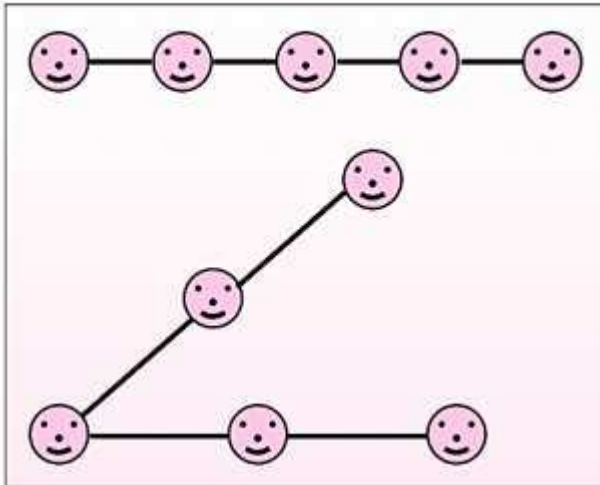

खालील सारणी पूर्ण करा.

कोन			
कोनाचे नाव			
कोनाचा शिरोबिंदू			
कोनाच्या बाजू			

हे करून पाहा.

कृती : तीन किंवा अधिक विद्यार्थ्यांना एका सरळ रेषेत उभे करा. दोन लांब दोऱ्या घ्या. मधल्या मुलाच्या हातांत दोन्ही दोऱ्यांचे एक-एक टोक द्या. दोन्ही बाजूंची मुले दोऱ्यांच्या साहाय्याने सरळ रेषेत उभी राहतील असे पाहा. विद्यार्थ्यांना फिरायला सांगून लघुकोन, काटकोन, विशालकोन, सरळकोन, प्रविशालकोन व पूर्ण कोन या आकृत्या तयार होतील असे पाहा. मुले सरळ रेषेत आहेत हे पाहण्यासाठी ताणलेल्या दोरीचा उपयोग होईल.

Read and understand.

2

Angles

 YFVDS1

 Let's recall.

Angles

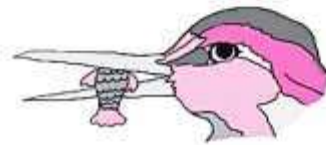
Look at the angles shown in the pictures below. Identify the type of angle and write its name below the picture.

.....

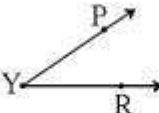
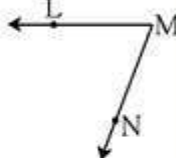
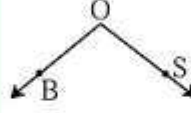

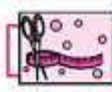
.....

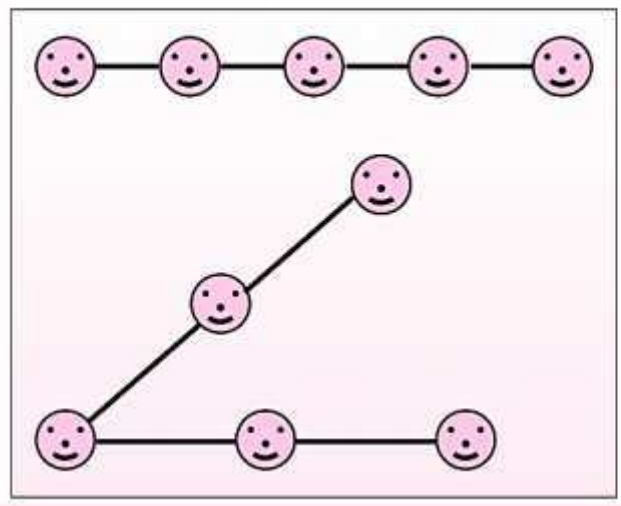

.....

Complete the following table:

Angle			
Name of the angle			
Vertex of the angle			
Arms of the angle			

 Try this.

Activity : Ask three or more children to stand in a straight line. Take two long ropes. Let the child in the middle hold one end of each rope. With the help of the ropes, make the children on either side stand along a straight line. Tell them to move so as to form an acute angle, a right angle, an obtuse angle, a straight angle, a reflex angle and a full or complete angle in turn. Keeping the rope stretched will help to ensure that the children form straight lines.

Read and understand.

6. **Five beginnings but one end** : Form groups of 5-7. Choose one of the following phrases as the end. Enact the phrase. Then use it to frame different sentences. Enact the sentences. Write down any five of them.

- ... reading.
- ... smiling.
- ... drawing.
- ... swimming in a tank.
- ... crying.
- ... carrying a heavy bag.
- ... playing with a ball.
- ... laughing.

Allow the use of proper nouns only once in one round.

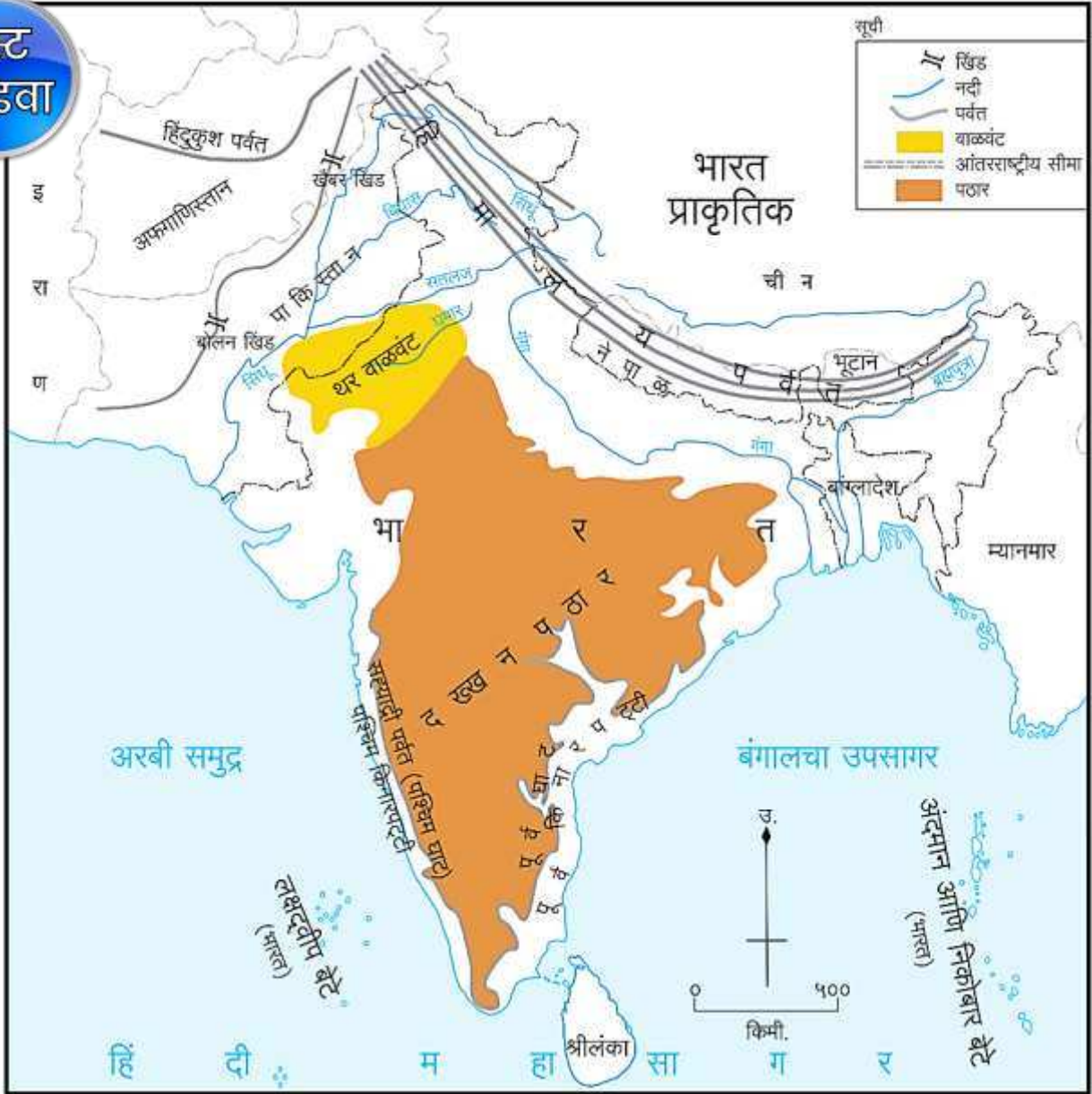
7. **You are out if you say 'Yes' or 'No' !** Form a circle. Ask a question to the person next to you. If he/she answers it with 'Yes' or 'No', they are 'out'. Otherwise, they continue the game by asking a different question to the next person. You must not repeat the questions.

✚ सराव - पाठ वाचा व स्वाध्याय जोडवा.

१. भारतीय उपखंड आणि इतिहास

टैम्स
सोडवा

म्हणजे 'तांबड्या समुद्राचे माहितीपुस्तक'. या पुस्तकात भारतीय बेटांचा उल्लेख आहे. हे पुस्तक एका अनामिक ग्रीक खलाश्याने लिहिलेले आहे.

करून पहा.

भारताच्या नकाशा आराखड्यात खालील ठिकाणांची नोंद करा.

१. हिमालय पर्वत
२. थरचे वाळवंट
३. पूर्व किनारपट्टी

अंदमान बेट

१.३ भारतीय उपखंड

हडप्पा आणि मोहेंजोदडो ही शहरे आजच्या

पाकिस्तानात आहेत. अफगाणिस्तान, पाकिस्तान, नेपाळ, भूटान, बांग्लादेश, श्रीलंका आणि आपला भारत देश मिळून तयार होणारा भूभाग 'दक्षिण आशिया' या नावाने ओळखला जातो. याच भूभागातील भारत देशाचा विस्तार आणि महत्त्व लक्षात घेऊन या प्रदेशाला 'भारतीय उपखंड' असेही म्हणतात. हडप्पा संस्कृतीचा विस्तार प्रामुख्याने भारतीय उपखंडाच्या वायव्य भागात

झालेला होता.

चीन आणि म्यानमार हे आपले शेजारी देश दक्षिण आशियाचा किंवा भारतीय उपखंडाचा हिस्सा नाहीत. तरीही प्राचीन भारताशी त्यांचे ऐतिहासिक संबंध आले होते. प्राचीन भारताच्या इतिहासाच्या अभ्यासात त्यांचे महत्त्वाचे स्थान आहे.

स्वाध्याय

१. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

- (१) इतिहास म्हणजे काय?
- (२) मानवी समाज दीर्घकाळ वस्ती कोठे करतो?
- (३) डोंगराळ प्रदेशात राहणाऱ्या लोकांना अन्नासाठी प्रामुख्याने कशावर अवलंबून रहावे लागते?
- (४) भारतातील सर्वाधिक प्राचीन नागरी संस्कृती कोणती?

२. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा.

- (१) मानवी समाजजीवन कोणत्या गोष्टींवर अवलंबून असते?
- (२) आपण राहतो त्या प्रदेशातील कोणत्या गोष्टी आपल्या जगण्याची साधने असतात?
- (३) 'भारतीय उपखंड' असे कोणत्या प्रदेशाला म्हणतात?

३. कारणे लिहा.

- (१) इतिहास आणि भूगोल यांचे नाते अतूट असते.
- (२) लोकांना गाव सोडून जाणे भाग पडते.

४. डोंगराळ प्रदेश व मैदानी प्रदेश यांच्या लोकजीवनातील फरक स्पष्ट करा.

५. पाठ्यपुस्तकातील भारत-प्राकृतिक या नकाशाचे निरीक्षण करून त्यावर आधारित प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- (१) भारताच्या उत्तरेकडे कोणत्या पर्वतरांगा आहेत?
- (२) भारताच्या उत्तरेकडून येणारे मार्ग कोणते?
- (३) गंगा-ब्रह्मपुत्रा नद्यांचा संगम कोठे होतो?
- (४) भारताच्या पूर्वेस कोणती बेटे आहेत?
- (५) थरचे वाळवंट भारताच्या कोणत्या दिशेला आहे?

उपक्रम

- (१) तुमच्या परिसरात आढळणाऱ्या जलाशयांविषयी माहिती मिळवा.
- (२) जगाच्या नकाशा आराखड्यात पुढील बाबी/घटक दाखवा.
 १. हिमालय पर्वत
 २. रेशीम मार्ग
 ३. अरबी प्रदेश/अरबस्तान

विविध वेशभूषा

१. पृथ्वी आणि वृत्ते

टैस्ट
मोडवा

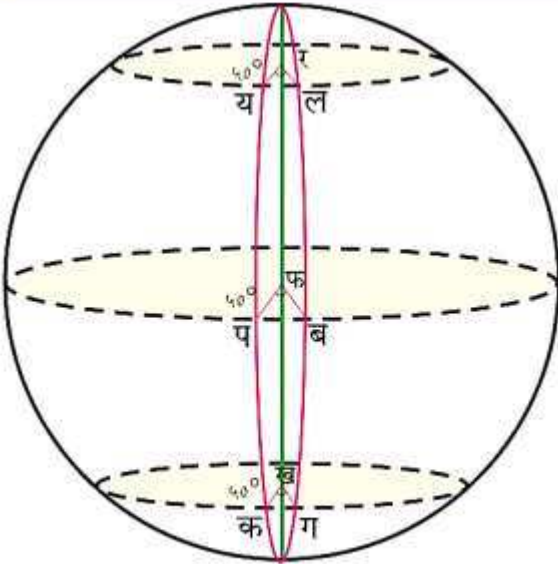
निरीक्षण करून समजून घ्या.

आकृती १.७

- संत्रे गोलाकार असल्याने त्याचा आडवा छेद घेतला तर आपल्याला वर्तुळ दिसेल. वर्तुळाचे अंशात्मक

मूल्य 360° असते. पृथ्वीच्या संदर्भाने सुद्धा असेच 360° विचारात घ्यावे लागतात.

आकृती १.८ : कोनीय अंतर-२

आकृती १.८ मध्ये दिलेले 'अं यरल', 'अं पफब' 'अं कखग' हे तीनही कोन समान मूल्यांचे आहेत. या कोनांचे अंतर 40° आहे. परंतु पृथ्वीगोलावर जर आपण य-ल, प-ब आणि क-ग ही ठिकाणे रेषेने जोडली तर त्यांच्यामधील अंतर वेगवेगळी आढळतात. याचे मुख्य कारण पृथ्वीचा गोल आकार हे आहे.

करून पहा.

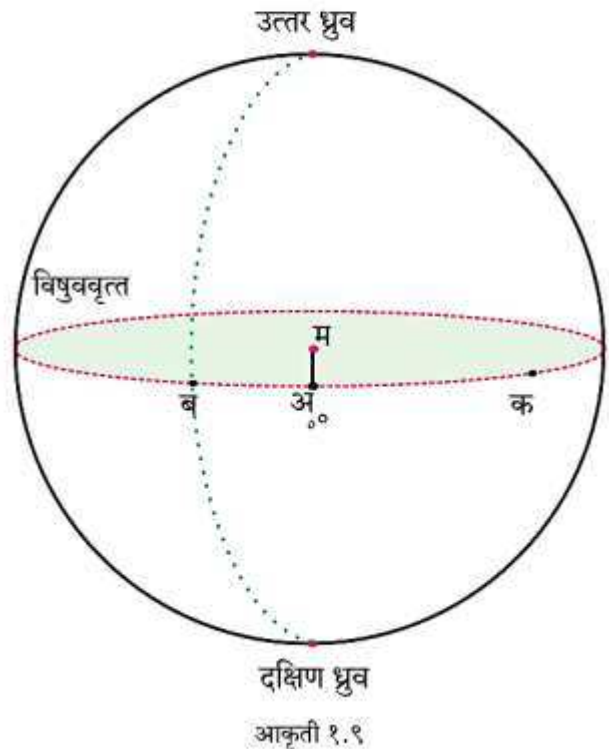
आकृती १.९ चा वापर करून पुढील कृती करा.

आकृती मधील 'अम' रेषा लक्षात घ्या. ती 0° दाखवते.

- आता 'मब' जोडा. 'मब' रेषेने 'अम' शी केलेला कोन मोजा. तो 'ब' जवळ लिहा. आता 'ब' मधून जाणारे

तसेच उत्तरध्रुव व दक्षिण ध्रुव जोडणारे अर्धवर्तुळ आकृतीत ठिपक्यांनी दाखवले आहे. ते ठळक करा.

- आता 'मक' जोडा. 'मक' रेषेने 'अम' शी केलेला अं अमक मोजा. तो 'क' च्या जवळ लिहा. आता 'क' मधून जाणारे तसेच उत्तरध्रुव व दक्षिणध्रुव जोडणारे अर्धवर्तुळ काढा.
- आता 0° या बिंदूमधून जाणारी व उत्तर ध्रुव-दक्षिण ध्रुव यांना जोडणारी रेषा काढा.

आकृती १.९

१

नैसर्गिक संसाधने - हवा, पाणी आणि जमीन

करून पाहूया.

वाचा व समजून घ्या.

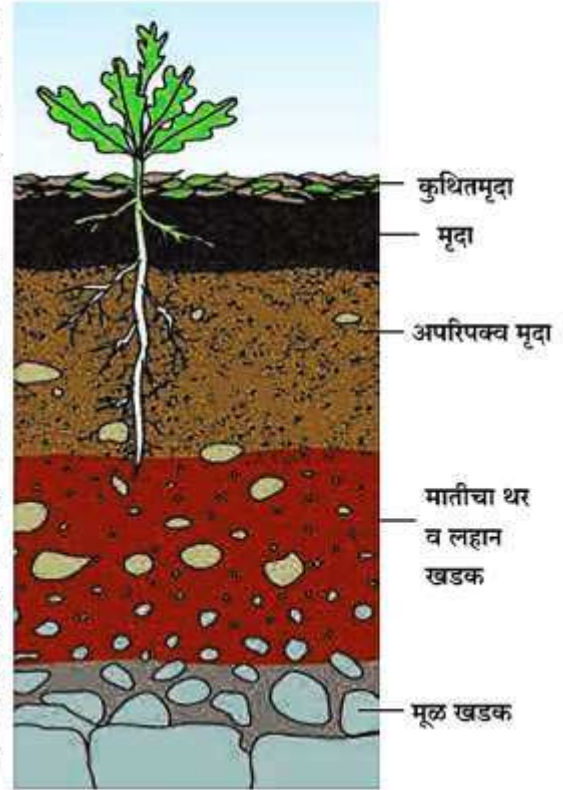

१. प्लॅस्टिकची पारदर्शक बाटली, मूठभर माती, थोडे दगड, वाळू, पालापाचोळा आणि पाणी घ्या.
२. बाटलीचा निमूळता असलेला वरचा भाग कापा. खालच्या भागात उरलेले साहित्य टाका व नंतर त्यात पाणी टाका.
३. त्यानंतर हे मिश्रण भरपूर ढवळून घ्या व त्याचे दुसऱ्या दिवशी निरीक्षण करा व उत्तरे द्या.
 - बाटलीतील मिश्रण कसे दिसते आहे?
 - त्यात थर आढळतात काय?
 - वरपासून खालपर्यंत या थरांमध्ये काय काय दिसत आहे?

१.७ : बाटलीतील मिश्रणाचे थर

पृथ्वीवरील जमीन देखील याचप्रमाणे आपल्याला पहावयास मिळते. तुमच्या जवळपास जर पाईपलाईन टाकायचे काम चालले असेल, तर त्यासाठी खणलेल्या खड्ड्यांचे नीट निरीक्षण करा. सोबतच्या आकृतीप्रमाणे तुम्हांला जमिनीच्या खाली काही थर आढळतील.

परिपक्व मृदा असलेल्या जमिनीत सर्वांत वरचा थर हा वनस्पती व प्राण्यांच्या अवशेषांच्या कुजण्याने निर्माण होतो. याला 'कुथितमृदा' म्हणतात. हा थर शक्यतो दाट जंगलामध्ये आढळतो. त्याखालील जमीन वाळू, माती, बारीक खडे, कृमी-कीटकांनीयुक्त असते. या मातीच्या थराला 'मृदा' म्हणतात. त्याखालील जमिनीत माती व मूळ खडकांचे तुकडे आढळतात. ही मृदा अपरिपक्व असते. त्यापुढे आणखी खाली मातीचे प्रमाण कमी होऊन खडकांचे प्रमाण वाढत जाते. हे थर मूळ खडकांचे असतात. मातीमध्ये आढळणारे मुख्य खनिज हे या खडकांमधून येतात म्हणूनच प्रदेशनिहाय माती वेगवेगळी असते. तिचा रंग, पोत या दोन्ही बाबी मूळ खडकानुसार ठरतात.

१.८ : जमिनीचे थर

मृदा तयार होण्याची क्रिया

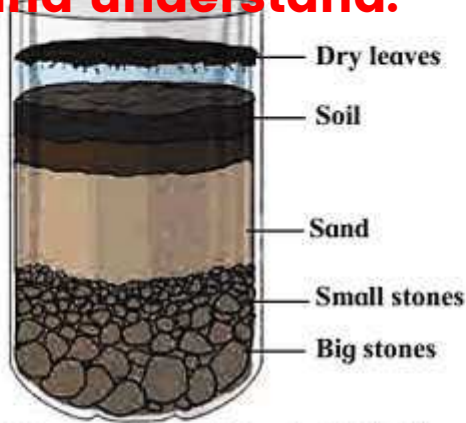
जमिनीवरील मृदा ही नैसर्गिक प्रक्रियेतून निर्माण होते. मूळ खडकाच्या अपक्षयातून मृदेसाठी अजैविक घटकांचा पुरवठा होतो. ऊन, वारा व पाऊस यांपासून निर्माण होणाऱ्या उष्णता, थंडी व पाण्यामुळे मूळ खडकांचे तुकडे होतात. त्यांपासून खडे, वाळू, माती तयार होते. या घटकांमध्ये सूक्ष्मजीव, कृमी, कीटक आढळतात. उंदीर-घुशींसारखे कृदंत प्राणीही आढळतात. तसेच जमिनीवरील झाडांची मुळेदेखील खडकाच्या अपक्षयास मदत करतात. मृदानिर्मितीची प्रक्रिया मंद गतीने सतत सुरू असते. परिपक्व मृदेचा २.५ सेमीचा थर तयार होण्यासाठी सुमारे हजार वर्षे लागतात.

1. Natural Resources – Air, Water and Land

Let's try this.

Read and understand.

1.7 : Layers of the mixture in the bottle

The land on earth also looks like this. If a pipeline is being laid in your neighbourhood, observe carefully the pits dug for this purpose. You will see some layers under the land surface, as shown in the accompanying figure.

If the land has mature soil, the topmost layer is formed by the decomposition of the remains of plants and animals. This layer is called 'humus'. It is usually found in dense forests. The land below this is full of sand, soil, small stones, worms, and insects. Soil and pieces of bedrock are found below this layer of land. This soil is immature. Further below this layer the proportion of soil decreases and that of rock increases. This is the layer of bedrock. The main minerals in the soil are derived from these rocks. That is why, soil in different regions is different. The colour and texture of soil are both determined by the bedrock.

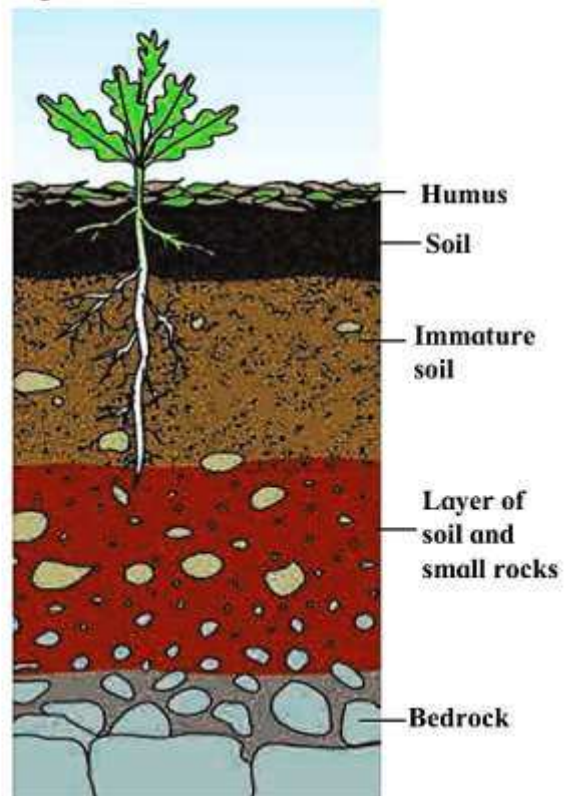
The process of soil formation

The soil on the land is formed by a natural process. The abiotic components of soil are supplied through the weathering of the bedrock. Due to the heat, cold and water of the sun, wind and rain respectively, the bedrock breaks down into pieces. Stones, sand and soil are formed from these pieces. Microbes, worms and insects are found among them. Rodents like mice and rats are also found here. The roots of trees growing on the land also help weathering of rocks. The process of soil formation is slow and continuous. It takes about a thousand years for a 2.5 cm thick layer of mature soil to form.

1. Take a transparent plastic bottle, a handful of soil, some stones, sand, some dry leaves and water.
2. Cut off the upper tapering part of bottle. Put the rest of the materials in the lower part and add water.
3. Stir the mixture thoroughly and put it aside.

Observe it the next day and answer.

- How does the mixture in the bottle look now?
- Do you see layers in it?
- What is seen in the different layers from top to bottom?

1.8 : Layers of land

टेस्ट मोडवा

रियाज

१. सैर

पहली इकाई

स्वयंमूल्यमापन चाचणी पहा खालील लिंकवर..

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा

माझा ऑनलाईन अभ्यास – प्रत्येक घटकाच्या टेस्ट सोडवा खालील लिंकवरून

सहावी मराठी	सहावी गणित	सेमी गणित	सहावी इंग्रजी	सहावी इतिहास
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा
सहावी भूगोल	सहावी विज्ञान	सेमी विज्ञान	सहावी हिंदी	
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	

दररोजच्या माझा अभ्यास pdf तुम्हाला खालील लिंकवर मिळतील.

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा

इतर इयत्तांच्या ऑनलाईन टेस्ट सोडवा खालील लिंकवरून...

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा

MiniShala शैक्षणिक ॲप्स खालील लिंकवरून डाऊनलोड करा.

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
		आठवी	नववी	दहावी		

गुरुमाऊली शैक्षणिक ॲप्स - [Click Here](#)